

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej jest wydawane na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2597, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej w zbiorach danych szkół i placówek oświatowych, zbiorach danych jednostek, zbiorach danych uczniów i zbiorach danych nauczycieli oraz terminy przekazywania do bazy danych systemu informacji oświatowej, danych, o których mowa w:

- 1) art. 8 pkt 1 lit. a–c, e–k i pkt 2–4, art. 9 pkt 2, art. 14 pkt 25 i 32, art. 20 pkt 1, art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. j, pkt 1a lit. i, ust. 3 pkt 1 lit. g oraz pkt 2 lit. f ustawy;
- 2) art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. i oraz pkt 2 lit. g ustawy – w zakresie dotyczącym uzyskania kolejnego stopnia awansu zawodowego;
- 3) art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz ust. 3 pkt 1 lit. c ustawy – w przypadku nauczycieli w szkołach specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych w zakresie dotyczącym wymiaru zatrudnienia;
- 4) art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. g, ust. 3 pkt 1 lit. e oraz ust. 4 pkt 5 ustawy – w przypadku nauczycieli w szkołach specjalnych zorganizowanych w podmiotach leczniczych;
- 5) danych identyfikacyjnych uczniów przystępujących do egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu zawodowego.

Projekt rozporządzenia zawiera regulacje dostosowujące, porządkujące i doprecyzowujące przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej (Dz. U. poz. 1663), zwanego dalej „nowelizowanym rozporządzeniem”, dotyczące danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej w zbiorach danych dotyczących przyczyn nieprowadzenia zajęć, awansu zawodowego nauczycieli, składników wynagrodzenia nauczycieli, a także danych

dziedzinowych dotyczących organizacji i działalności nowego rodzaju placówek oświatowych – branżowych centrów umiejętności.

Przewidziane w projektowanym rozporządzeniu zmiany wynikają z konieczności:

- 1) uwzględnienia w przepisach nowelizowanego rozporządzenia nowego rodzaju placówki oświatowej – branżowego centrum umiejętności, wprowadzonego przez ustawę z dnia 30 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...);
- 2) dostosowania przepisów nowelizowanego rozporządzenia do aktualnego stanu prawnego w zakresie gromadzonych danych dotyczących formy zatrudnienia nauczyciela oraz rodzajów i wymiaru zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęć opiekuńczych i wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów;
- 3) rozszerzenia szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej w zbiorach danych nauczycieli dotyczących przyczyn nieprowadzenia zajęć;
- 4) dostosowania przepisów nowelizowanego rozporządzenia do zmian przepisów dotyczących awansu zawodowego nauczycieli;
- 5) dostosowania i rozszerzenia szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej w zbiorach danych nauczycieli dotyczących składników wynagrodzenia nauczycieli.

W stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia projekt przewiduje:

1. Rozszerzenie zbierania danych dziedzinowych dotyczących organizacji i działalności placówek o nowy rodzaj placówki oświatowej – branżowe centrum umiejętności.

Projektowane przepisy uwzględniają zbieranie danych dziedzinowych dotyczących działalności i organizacji dotyczących nowego rodzaju placówki oświatowej – branżowego centrum umiejętności, wprowadzonego przez ustawę z dnia 30 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (obecnie ww. ustawa została przekazana do podpisu Prezydenta RP.). W związku z powyższym przepisy § 12, § 19 i § 31 nowelizowanego rozporządzenia zostały uzupełnione o branżowe centrum umiejętności (§ 1 pkt 1, 2 i 8 projektowanego rozporządzenia).

2. Dostosowanie przepisów nowelizowanego rozporządzenia do aktualnego stanu prawnego w zakresie gromadzonych danych dotyczących formy zatrudnienia nauczyciela oraz rodzajów i wymiaru zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęć opiekuńczych i wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów.

W odniesieniu do danych w zakresie dotyczącym formy zatrudnienia nauczyciela, projektowane przepisy porządkują zakres zbieranych danych i dostosowują gromadzone dane do przepisów regulujących kwestie zawierania stosunku pracy z nauczycielem. Obecne regulacje prawne nie przewidują możliwości zawierania z nauczycielami umów na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.), dlatego też proponuje się usunięcie z przepisów nowelizowanego rozporządzenia powołania tej ustawy jako podstawy zawierania stosunku pracy z nauczycielem (§ 22 nowelizowanego rozporządzenia – § 1 pkt 3 projektowanego rozporządzenia).

W zakresie danych dotyczących rodzaju i wymiaru zajęć prowadzonych przez nauczycieli odstępuje się od gromadzenia danych, o których mowa w § 26 pkt 2 nowelizowanego rozporządzenia. Są to dane o zajęciach, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”, tj. o zajęciach wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym o zajęciach opiekuńczych i wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów. Zmiana ta wynika ze zmiany przepisów prawa w zakresie ww. zajęć, polegającej na zniesieniu obowiązku realizacji przez nauczycieli we wskazanym wymiarze niektórych zajęć w ramach innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły oraz obowiązku ich rozliczania i ewidencjonowania (§ 1 pkt 4 projektowanego rozporządzenia).

3. Rozszerzenie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej w zbiorach danych nauczycieli dotyczących przyczyn nieprowadzenia zajęć.

Zmiany w zakresie danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej w zbiorach danych nauczycieli dotyczących przyczyn nieprowadzenia zajęć wynikają z potrzeby uzupełnienia tego systemu o informacje niezbędne m.in. do dokonywania analiz rzeczywistego zapotrzebowania kadrowego wśród nauczycieli. Ponadto szczegółowe dane w

zakresie przyczyn nieprowadzenia zajęć dadzą możliwość ich analizy wraz z danymi dotyczącymi wypłacanego wynagrodzenia.

Projektowane przepisy § 27 pkt 6 i 6a nowelizowanego rozporządzenia (§ 1 pkt 5 lit. a i b projektowanego rozporządzenia) dostosowują zakres gromadzenia danych do art. 73 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, w zakresie celów udzielonego urlopu dla poratowania zdrowia. Zgodnie z art. 73 ustawy – Karta Nauczyciela urlop dla poratowania zdrowia może być udzielony w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia oraz na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową. Z uwagi na różny wymiar trwania udzielanego urlopu dla poratowania zdrowia udzielonego na przeprowadzenie zaleconego leczenia lub leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową, w celu monitorowania danych o charakterze udzielonego urlopu, proponuje się dostosowanie zakresu gromadzonych danych ze względu na rodzaj podjętego leczenia. Dane z zakresu urlopu dla poratowania zdrowia nauczycieli pozwolą m.in. na szacowanie ewentualnych skutków finansowych z tytułu wypłaty wynagrodzeń dla nauczycieli korzystających z ww. urlopu.

W celu optymalnego planowania budżetu państwa i podziału środków części oświatowej subwencji ogólnej, w § 1 pkt 5 lit. c i d projektowanego rozporządzenia (§ 27 pkt 9 i 9a nowelizowanego rozporządzenia) przewiduje się rozszerzenie dotychczasowego zakresu gromadzonych danych dotyczących urlopu udzielonego na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela ze względu na uprawnienie do otrzymania wynagrodzenia. Urlop udzielony zgodnie z powołanym przepisem może być urlopem płatnym lub bezpłatnym w zależności od przyczyny udzielanego urlopu. Jednocześnie urlop udzielany na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela jest jedną ze zmiennych uwzględnianych przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, tak więc informacja o formie udzielonego urlopu pozytywnie wpłynie na precyzyjność kalkulacji należnych środków.

W § 1 pkt 5 lit. e projektowanego rozporządzenia, dotyczącym § 27 pkt 13a nowelizowanego rozporządzenia, proponuje się rozszerzenie zakresu gromadzonych danych w zakresie przyczyn nieprowadzenia zajęć o niezdolność do pracy, w trakcie której przysługuje świadczenie rehabilitacyjne, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 1732, z późn. zm.). Obecnie nowelizowane rozporządzenie nie przewiduje gromadzenia danych dotyczących nieprowadzenia zajęć z powodu przyznania

świadczenia rehabilitacyjnego, natomiast przyczyna ta jest warunkiem przedłużenia okresu usprawiedliwionej nieobecności i kontynuowania zatrudnienia.

4. Zmiany dostosowujące zakres gromadzenia danych dziedzinowych nauczycieli dotyczących awansu zawodowego.

W konsekwencji zmian w zakresie awansu zawodowego nauczycieli, wprowadzonych ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1730), konieczne jest dostosowanie przepisów nowelizowanego rozporządzenia dotyczących gromadzonych danych dziedzinowych z zakresu awansu zawodowego (§ 28 nowelizowanego rozporządzenia – § 1 pkt 6 projektowanego rozporządzenia).

Projektowane przepisy dostosowują gromadzone dane dziedzinowe do zmniejszonej ww. ustawą liczby stopni awansu zawodowego i rozszerzają ich zakres o informacje dotyczące odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9ca ustawy – Karta Nauczyciela.

Jednocześnie, informacje dotyczące rozpoczęcia stażu na stopień nauczyciela mianowanego, o którym mowa w art. 9d ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 sierpnia 2022 r., będą zbierane do dnia 31 sierpnia 2027 r. Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw, w tym okresie nauczyciele, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, będą bowiem mogli ubiegać się o stopień nauczyciela mianowanego na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. po odbyciu stażu (§ 2 projektowanego rozporządzenia).

5. Dostosowanie i rozszerzenie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej w zbiorach danych nauczycieli dotyczących wysokości wynagrodzenia nauczycieli.

W § 1 pkt 7 projektowanego rozporządzenia, dotyczącym zmian w § 29 nowelizowanego rozporządzenia, wprowadza się zmiany dostosowujące, odzwierciedlające nowe tytuły do wynagrodzenia i rozszerza się zakres gromadzonych danych o niewykazywane dotychczas składniki wynagrodzenia nauczycieli, w celu uzyskania pełnego obrazu wynagrodzeń wypłacanych w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i ministrów. Przepisy projektowanego rozporządzenia nie

przewidują ponadto gromadzenia danych w zakresie składników wynagrodzeń, które obecnie nie są wypłacane.

Projektowane rozporządzenie uchyla również powinność gromadzenia danych dotyczących wysokości wynagrodzenia z tytułu przyznanego dodatku za uciążliwość pracy (§ 1 pkt 7 lit. a projektowanego rozporządzenia).

Z uwagi na konieczność monitorowania danych z zakresu realizacji art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w projekcie uzupełniono dotychczasowy zbiór danych systemu informacji oświatowej w zakresie wypłaconego wynagrodzenia za urlop płatny, o którym mowa w art. 68 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, wypłaconego wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, o której mowa w art. 92 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465), wypłaconego wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 67e ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela albo art. 188 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, wypłaconego wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy, o którym mowa w § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1632), oraz wypłaconego wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy na czas niezbędny do wykonania doraźnej czynności wynikającej z funkcji związkowej poza zakładem pracy, o którym mowa w art. 25 ust. 5 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854).

Jednocześnie, w związku ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 641), zakres gromadzonych danych w zakresie wynagrodzeń proponuje się rozszerzyć również o wypłacone wynagrodzenie za czas zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej, o którym mowa w art. 148¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Środki wypłacane na wynagrodzenia w okresach usprawiedliwionej nieobecności w pracy są ujmowane w planie finansowym szkoły i wchodzi w skład wynagrodzenia średniego nauczycieli, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

Projektowane przepisy przewidują także zbieranie informacji o wypłaconym nauczycielowi odbywającemu przygotowanie do zawodu nauczyciela jednorazowym świadczeniu na start, o którym mowa w art. 53a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela. Informacja o pobranym

świadczeniu pozwoli na precyzyjne określenie środków subwencji oświatowej oraz wyłączenie z kalkulacji należnych środków tych nauczycieli, którym świadczenie zostało wcześniej wypłacone.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlegało ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.